

Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
 Coricilor nefranche nu se pri-
 mesc. Manuscrise nu se re-
 trimite.

Biroul de Anunțuri:
 Brașov, piața mare nr. 22
 (inserate mai primenit în Viena
 Adolff Mossa Eisenstein & Folger
 1100 Moas), Tevri Schalk, Alois
 Zardi, M. Deke, A. Oppel, J. Don-
 scherg; în Budapesta: A. V. Gold-
 wayer Anon Mossa Eckstein Bernat;
 în Frankfurt: S. L. Domb; în Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
 săptămână pe o coloană 8 cr.
 și 80 cr. număr pentru a pu-
 blicare. Publicări mai dese
 după tariful și învoială.
 Recizme pe pagina III-a o
 serie 10 cr. v. a. s. și 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 29)

„Gazeta” este în stă-cara și
 abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
 la administrație, piața mare
 nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruț în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un exemplar 5 cr. v. a. s. și
 15 bani.

Atât abonamentele cât și
 inserțiile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 161.—Anul LIV.

Brașov, Sâmbătă, Duminecă 20 Iulie (1 August).

1891

Din cauza Sf. srbătorii de mâne, diarulă nu va apăre până Luni sêra.

Brașov, 19 Iulie v.

Totă mai multă întindă con-
 trarii noștri cōrda maghiarisării;
 totă mai mare este ostilitatea lor;
 cu care pretindă față cu totă
 lumea, că aici în Ungaria și Tran-
 silvania numai desvoltarea limbii
 și culturai maghiare este îndrep-
 tățită.

Acum suntă la rēndū Nemții
 din Pesta.

Până ađi au isbutitū ocăr-
 mitorii ungurī a face ca sē nu
 mai fiă în Budapesta nici o școlă
 cu limba de propunere nemțescă.
 Acum nu vorț sē mai suferē nici
 măcarū unū teatru germanū, nici
 chiar societăți ambulante de co-
 medianți ș. a. germane, cu tōte
 că în Pesta trāescū aprōpe 100,000
 de Nemți.

Representanța orașului, după
 multe dispute, dădu-se voiă ca
 sē se clădescă unū nou teatru
 germanū în Budapesta. Din cauza
 acēsta era mare nemulțămirea în
 tabēra maghiarisătorilor. Unū
 teatru germanū, își dīceau ei, pōte
 sē dărime érași peste nōpte totū
 ce vomū clădi noi în școlē cu
 limba maghiară peste ăi.

Lucrulū era însă gingașū, căci
 ce ar fi dīsū lumea civilisată și
 mai alesū aliații din Germania
 când ar fi auđitū, că Maghiarilorū
 le este frică de unū teatru ger-
 manū în Pesta? Unde rămēnea
 vitejia și cavalermulū, cu care
 se totū laudă ei?

Apoi mai era încă de a se
 avē în vedere unū lucru fōrte
 uriciosū.

Dici tu Maghiare, că ții așa
 de multū la Nemți și la prietinia
 lorū, dici chiar că sōrtea ta e le-
 gată de a Nemțului, și că acesta
 nu pōte sē aibă unū „forpostū”
 mai bunū și mai credinciosū, de-

cătū pe Maghiarū; le dici tōte
 acestea și apoi totū tu sē vii și
 sē lovesci cu brutalitate în sim-
 țulū naționalū, în mândria și cul-
 tura națională a acelora, pe cari
 cu răzidă și cari te tinū la pu-
 tere?

Acēstă întrebare și-o va fi
 pusū pōte unulū sēu altulū dintre
 ómenii dela stăpânirea unгурēscă
 și așa era p’aci sē li-se dea Nem-
 țilorū din Pesta concesiunea pen-
 tru unū teatru, ca sē fiă pace cu
 aliații germani, când etă că iese
 la lumină o fatală petițiune, ce
 au adresat’o frunțașii acelora mo-
 narchului, rugându-lū sē sprijī-
 nescă cauza teatralui germanū.

Acēstă petițiune nu numai că
 era scrisă în limba germană, lu-
 cru destulū de îngrozitorū pentru
 orī-ce sufletū șovinistū maghiarū,
 dēr sē vorbea în ea și de-o che-
 mare deosebită a culturai germane
 în capitala Ungariei, chemare, ce
 ar avea-o sē o îndeplinescă tea-
 trulū germanū. Lucru și mai în-
 grozitorū pentru aceia, cari nu
 vreau sē scie aici de alta, decâtū
 numai de cultura maghiară.

La acēsta s’a mai adausū că
 petiția a fostū adresată Maiestății
 Sale la Viena, la cancelaria cabi-
 netului împērātesc, și nu pe calea
 ministerului unгурescū.

Urmarea a fostū, că petițiunea
 s’a trimisū fără de nici o semnă-
 tură la ministerulū de interne un-
 gurescū, care a adresat’o cătră
 primăria orașului, de unde apoi
 a eșitū în publicitate.

Nu putea sē le fiă ceva mai
 bine venitū șovinistilorū, cari cu
 puținū înainte își vārsaseră foculū
 în contra Croaților și a armatei
 comune, decâtū acēstă petiția,
 adresată cătră „Maiestatea Sa im-
 pērātescă”.

„Trădare în contra națiunei!”
 strigară îndată corifeii opoziției

maghiare și nu se îmblândiră nici
 după ce baronulū Kochmeister,
 care este în fruntea celorlū sub-
 scriși, a declaratū, că a subscrișū
 petiția „fără sē o fi cetitū”.

Reentatulū este că orășitose
 nali pretindū că s’au opritose
 respingă concesiunea, ce a dat’o
 reprezentanța orașului pentru în-
 ființarea unui teatru germanū în
 Pesta, ér diarele unгурesci pre-
 gătescū încă de pe acum „opi-
 niunea publică,” că nu mai pōte
 fi vorba de a se da concesiunea.

Patima órbă cu care sē trac-
 tēză și acēstă afacere în tabēra
 maghiarisătorilor, lipsa de orī-ce
 moderațiune în atingerea cu alte
 națiuni, numai o prevestire a bine
 nu pōte fi.

În îngâmfarea lorū ei provōcă
 tōtă lumea. Odată îi amărăscū pe
 Romāni, altă-dată pe Croați, și ađi
 pe Nemți și așa mai departe fără
 sfirșitū. Nu vėdū ei, că își perdū
 simpatiile pretutindenea și că suntū
 o mică națiune, care numai prin
 respectarea cea mai sinceră a drep-
 turilorū și libertății tuturorū ce-
 lorlalte națiuni se pōte susținē?

CRONICA POLITICĂ.

— 19 (31) Iulie.

— Se dīce: nebunulū aruncă în fântāna
 o pētră, pe care deose înțelepți nu o potū
 scōte. Cam așa s’a întēplatū și cu de-
 monstrațiunile din Fiume. După cum
 iese acum la ivelă, chiar đin însă-și
 informațiunile unorū foi unгурesci, —
 nu Croații au fostū cei ce au produsū
 scandalurile din Fiume cu ocazia pe-
 trecerei Maiestății Sale acolo, ci nise
 ștregarī de pe strade, probabilū din se-
 minția lui Arpad și a lui Lewi, cari de
 mână, că Croații nu s’au înfățișatū in-
 aintea Majestății Sale ou pīateni la căl-
 căie și ou pene de cocoșū în pālăria și
 n’au strigatū „eljen”, ci l’au întimpinatū
 pe monarchū în limba lorū națională ou

strigāte de „Jivio” — s’au apucatū sē-și
 verse foculū dela inimă asupra unorū
 ostași croați, pe cari i-au insultatū pe
 stradă. Maghiaronii dela primăria oră-
 șenescă din Fiume au sucitū lucrulū și
 gu. maghiară la ministeriū ca. un. stran-
 Fiume au insultatū pe ostași, ci os-
 tașii croați au insultatū pe Maghiari.

De aici a venitū totū rēlulū.

Basatū pe raportul Maghiaronilor din
 Fiume, deputatulū Ugron a atacatū în
 dietă pe oficerii croați, ér oficerii croați
 soimū, că prin căpitanulū Uzelac au pro-
 vocatū la duellū pe Ugron, care însă n’a
 vrutū sē primescă duellulū sub cuvēntū,
 că elū ca deputatū are dreptulū imuni-
 tății, adecă pōte sē vorbescă în dietă
 cum îi place, fără a fi datorū a da sēmă
 cuiva.

Acum s’a amestecatū în lucru și de-
 putatulū Beöty Akos, care a propusū
 dietei, ca trēba dintre Ugron și Uzelac
 s’o judece comisiunea de imunitate, și decă
 acēsta va afla, că Ugron nu-i datorū sē
 primescă duellulū, atuncī noroculū lui;
 dēr decă comisiunea de imunitate va
 dīce, că Ugron n’a avutū dreptulū sē
 vateme unū corpū întregū de oficeri,
 atuncī e datorū sē le dea satisfacțiunea
 cuvenită și sē primescă duellulū.

Propunerea lui Beöthy s’a primitū
 și prin acēsta lucrurile s’a încurcatū și
 mai rēu.

Acum a pășitū la mijlocū însu-și
 ministrulū unгурescū de honveđi br. Fe-
 jervary, care ca generalū își ține de da-
 torință sē apere onōrea armatei și pre-
 tinde, ca Ugron sē dea sēmă de vorbele
 vātēmătore, ce le-a dīsū despre armată
 și sē primescă duellulū, căci la din con-
 tră, elū a declaratū, că nici unū cēsū nu
 mai vrē sē fidă ministru. Deōrece însă mare
 parte dintre deputații ungurī nu potū
 vedē în ochi armata comună din causă
 că e germană și nu e unгурescă, — e
 lucru firescū, că aceștia n’ar vrē sē-lū
 dea pe Ugron pe mână oficerilorū Croați
 și de aceea e mai multă ca probabilū, că
 comisia de imunitate se va pronunța pe

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Sabia lui Beauharnais.

Narațiune de E. Schmidt-Weissenfels.

La deputatulū conventului Tallien
 era mare societate. Totū ce era în Pa-
 risū în tōmna anului 1755 dintre nota-
 bilitățile militare, politice și altele, se
 arāta cu deosebire în salōnele elegante
 ale bărbatului aceleuia, care ajunsese la
 o mare vađă prin ataculū sēu în sala
 deputaților asupra lui Robespierre în
 9 Thermidor (27 Iulie) a anului premer-
 gētorū și prin resturnarea tiranului în-
 tēplată după aceea. Soția sa, frumoasă
 și tēnēra spaniolă Teresia, născută Ca-
 barrus, era regina modei srbătorită de
 junimea regalistă sēu chiar anti-jacobină
 ca „Scumpa femeă a lui Thermidor”.
 Deși era mare lipsă și scumpete în Pa-
 risū, așa încātū pānea devenise unū ast-
 felū de luxū, încātū fiecare óspe când
 era invitatū undeva la mesă își ducea o
 bucată de pāne în buzunarū, totuși în
 casa lui Tallien nu se băga de sēmă
 nimicū despre acēsta. Soția sa era bo-
 gată și-i plăcea sē ducă o vieță strălu-
 cită, care amintea timpulū aristocraticū.
 Intr’unulū din salōne se danța. Pri-

veliștea de aici oferia o frumșețe origi-
 nală prin costumulū ușorū grecescū, ou
 care erau îmbrăcate damele și pe lângă
 aceea domnii în fracuri lungi, ou cravate
 mari și tēpāne, ou unū gulerū mare albū,
 ou pantalonī până la genunchi, ou ghețe
 sēu și ou cisme cu turecii resfrānți.
 Tōtă lumea era veselă și glumētă; dan-
 țau ou pasiune, își petreceau fără grijă,
 ca și când ar fi sositū ăile mai frumoșe
 și ca și când ar fi fostū pline de bucuriă
 prospectele în viitorū, în urma consti-
 tuției nouē hotărītă de conventū,
 după care avea sē fiă în fruntea guver-
 nului cincī directori.

„Cetățēna” Tallien, căci așa se dī-
 cea încă atuncī în onōrea republicei
 egalității, era ca totdeuna în centrulū
 festivității. Plină de grație împărtea
 onorurile cu tēnēra, delicată și spirituală
 damă de Récamier și cu amabila și
 frumoșă vėduvă a generalului de Beau-
 harnais. Tōte trei au fostū împreună în
 temniță, tōte trei fură puse în libertate
 abia după căderea lui Robespierre, pe
 dōmna de Beauharnais la patru ăile după
 ce urcă bărbatulū ei eșafodulū.

Barras se apropiā de aceste trei
 stele, Barras, omulū de petrecere, co-
 mandantulū srbătoritū, care porunci sē

aresteze pe Robespierre în óra sa fatală
 și apoi imediatū a ordonatū, ca tribu-
 nalele de sänge sē înceteze ou lucrările
 lorū. Elū era însoțitū de unū oficerū,
 care purta uniforma francesă de gene-
 ralū de brigadă și-lū presentă damelorū
 ca pe generalū Bonaparte, camaradulū
 sēu de rēșboiu, care înainte ou trei pă-
 trare de anū printr’unū bombardamentū,
 smulsese érași Toulonulū din mânăle En-
 glezilorū.

Damele priviau înstrăinate pe acēstū
 óspe. Elū avea o față de culōrea mās-
 liniā și ochi străpungătorī. Era tēnērū,
 și ou totū rangulū sēu celū înaltū, era
 abia în vērștă de 20 de ani; era slabū
 și micū de statură, ou pērulū negru, care
 cădea în lungi plete pe cēfă, ceea ce
 îi da o înfățișare sēlbatică, pe care o
 mai mărea încă numele sēu străinū și
 vestea că e corsicanū.

„D-ta locuesci acum în Parisū?” îl
 întrebă dōmna casei, pentru ca sē-i dici
 o vorbă. „În concediu, da”, răspuse elū
 perplesū. Apoi urmă ou multă energiă:
 „Sunt pusū în disponibilitate, cetățēnă,
 și cătū pe aici era ca sē mē ghilotineze”.

Dōmna de Beauharnais se întorse
 ou compătımire cătră elū și dīse: „Ce
 ușorū se schimbă sōrtea ómenilorū în

timpulū nostru! Și soțulū meu a trebuitū
 sē urce eșafodulū”.

„Sciu, cetățēnă”.

Unū altū domnū, președintele con-
 ventului, Boissy d’Anglas, înterupse
 conversațiunea abia începută. Elū vorbi
 ou damele, lāsă pe Barras sē-i presen-
 teze pe străinulū și pe când acela se
 întreținea viciū ou dōmna Tallien, intră
 președintele în conversațiune cu acesta,
 care se părea că îlū intereseză fōrte tare.
 Tinerulū generalū îi povestī despre starea
 armatei dela granița italiană și povestī
 ou atâtū toci, încātū figura sa mică și
 neînsemnată dintr’o dată apărū într’o
 lumină mai avantajiosă.

„Pecatū, că n’ai unū comandamentū
 acolo!” dīse Boissy. „Spune-mī nu co-
 mandezi nici unū corpū de armată?”

„M’au bănuitū, fiindcă odată am
 statū în relațiuni amicale ou Robespierre,
 căruia am sē-i mulțāmescū primulū avan-
 samentū la Toulon”, răspuse Bonaparte
 nēcājitū. „Dici că suntū jacobinū. Dēr
 nu suntū. Sunt republicanū, mai înainte
 de tōte soldatū, numai soldatū. Acum
 trebuie sē trāndvėsescū aici!”

„Dēr cunoscī pe Barras?”

„Acela mī-e binevoitorū, dēr nu e
 atotputernicū”.

partea lui Ugron și nu va admite să se dea satisfacția ofițerilor croați. În cazul acesta Fejervary, în înțelesul cuvântului dat, va trebui să demisioneze din postul de ministru.

Așadar ori că Ugron va da satisfacția, ori că Fejervary va demisiona, una din două trebuie să se întâmple. Totuși lucrul atârna de la hotărârea comisiei de imunitate, despre care se știe, că nu-și va aștepta raportul său în cauza de față până la toamnă. De altminteralea mulți cred, că Fejervary a dorit încă de mult să demisioneze și că cazul dela Fiume ar fi pentru el numai o ocazie binevenită.

Ori cum ar fi, s'a adevărat și aici proverbul, că nebunul aruncă o piatră în fântână, pe care deocă înțelepții nu o pot scote. Cine ar fi creșutul, că nise strengari de pe strade să fie în stare a fiștoru, mferenau' teia poliștii maghiaroni din Fiume până la cei mai de frunte corifei ungurești din ceta ministerială?!

— În ședința dela 29 Iulie a dietei ungurești, deputatul Kaas Ivor a făcut o interpeleție în cauză teatrului german. Interpeleția și-o începă Kaas cu cuvintele: „Trăescă regele, care ca cel dintâi Maghiar, fără a asculta părerea miniștrilor, a respins cererea, prin care în ascunsă fii chemat în ajutor în contra drepturilor constituționale ale națiunii maghiare și în contra naționalității maghiare.”

După acesta, Ivor arată cuprinsul petițiunii Germanilor, în care se știe, că înființarea unui teatru german în capitala Ungariei este de lipsă din cauze politice, pentru cultivarea limbii germane în interesul cetățenilor germani și a armatei comune. Petiția nu era adresată „Regelui Ungariei” și nu era scrisă ungurește, ci nemțesce. Aceste împrejurări i-au mahnit pe „patrioți” câtă se pôte mai tare. Când Ivor Kaas ceti în limba germană sfârșitul petiției, care sună astfel: „Cu cea mai profundă reverință rămânem ai Maiestății vōstre imperiale supuși servitori: Baronul Friedrich Kochmeister”, — deputatul Csanady strigă: „Acăsta este o infamie!” Despre alți doilea iscălitor al petiției, Stanislaus Lesser, deputatul Csatar șise, că „trebuie huiduit din țără”. Ceialalți subscriitorii au fost: Wilhelm Leipziger, Jacob Hirsch și Sigmund Singer, corăpondentul lui „N. Fr. Presse” și, după cum șise Ivor, omul de încredere al miniștrilor și al bărbăților de stat maghiari. După ce Ivor își vōrsă focul dela inimă asupra tuturor acestora, cari sunt totuși atâția fruntași ai Budapestei,

adresă interpelearea, care e de următorul cuprins: 1.) Ce poziție are de gând să ia ministrul de interne față cu conținutul petiției și față cu procederea subscriitorilor ei? 2.) Are ministrul de gând să permită a se înființa acel teatru german? 3.) Are de gând să pună sub cea mai strictă pază polițienescă toate societățile (ambulante de joc și cântări) germane din Budapesta?

Pe ministrul de comerț îl întrebă Ivor Kaas, decă are de gând să mijlocăscă, ca br. Kochmeister, care e tot-odată și magnat ungureș, să fiă dat afară din postul de președinte al camerei comerciale din Budapesta și să încunjure în viitor de a intra în astfel de posturi omeni de aceia, cari într-o privință seu alta ar fi aplicați să impedece maghiarisarea comerțului?

La interpelearea acăsta a lui Ivor ocașione.

După Ivor s'a ridicat Gavrila Ugron, care își exprimă marea sa indignațiune, că un om ca Sigismund Singer, care a scris petiția cătră monarhul, face parte din partida guvernului. O voce îi răspunde atunci, că tocmai acum Singer a esit din acăsta partidă. Astfel Ugron trebuie să atace pe Singer din punctul de vedere, că este corăpondent al lui „Neue Fr. Presse”, despre care șise, că e un diar cu tendințe opuse Ungariei.

Șise Ugron, că el a vōdut cu ochii o petiție, ce o adresară Germanii din Budapesta și cătră împăratul Germaniei. Incepă acum Ugron să-și verse focul asupra Germaniei, din cauză, că acăsta, după cum crede el, se amestecă în trebile Maghiarilor și nu-i lasă pe aceștia, ca să pōtă maghiarisa în ționă pe Germani. Cu tendința acăsta a Germaniei trebuie s'o ciuntăm, șise Ugron, pentru-că de-i vom lăsa pe Nemți să mērgă înainte pe calea lor, atunci se vor ridica și Românii din România, Sērbii din Sērbia și alții și vor pune pedeș Maghiarilor în calea lor de maghiarisare.

De aceea trebuie, șise Ugron, ca să stīrpscă mai înteu de toate instituțiunile germane din Budapesta și toate tendințele de „germanizare” pentru-că, șise el, Budapesta trebuie să fiă ungureșă și ea are să presinte în mică idea națională maghiară. De aceea interpeleș și el pe ministrul de interne, decă are de gând să aprōbe concesiunea, ce s'a dat din partea reprezentanței orășeneș din Budapesta de a se înființa teatru german?

Ministrul va răspunde și la acăsta interpeleare cu altă ocașione.

— Presa europeană se ocupă cu viu interes de visita escadrei franceze la Kronstadt. Țarul Rusiei a profitat de acăsta ocașione pentru a-și arăta simpatiile sale față cu Franța aprōpe nici fără o rezervă. El a vizitat escadra franceșă, a luat parte la banchetele date în onōrea acesteia și în sunetul marselesei a toasat pentru Franța, pentru președintele ei Carnot și pentru armata franceșă; ba a trimis și o telegramă de felicitare lui Carnot, arătându-și simpatiile sale față cu Franța. Carnot i-a răspuns totuși în asemenea sens. Gervais, comandantul escadrei franceze, s'a esprimat cătră un corăpondent al lui „Novoie Vremia”, că escadra franceșă nu s'a dus în Rusia cu scopul acela politic, ce i-l atribute presa, der din primirea ce 'i s'a făcut acesteia din partea Rusiei, el s'a convins, că pe lângă tateș guvernamentu, o alianță între Franța și Rusia s'ar pōtă face ușor. Diarele ruseșci spun, că între numeroșele deputațiuni, ce s'au dus la Kronstadt pentru a saluta escadra franceșă, se afla și o deputațiune a presei slavice din Austro-Ungaria.

SCRILE ȚILEI.

— 19 (31) Iulie.

Noul fișpan al Sibiuului, Thalmann, fii instalat alaltieri, în 29 Iulie. După ce a depus jurământul obișnuit, a ținut o vorbire în limba maghiară, în care-și desvōltă programul său. După aceea vorbi, în numele comitatului, prototarul comitatensu în limba maghiară. Apoi vorbi Dr. Vilhelm în limba germană, Dr. Aurel Brote în limba română și notarul reg. Zagoni în limba maghiară. Dr. Aurel Brote șise între altele, că articolul 44 din legea de naționalitate din 1868, care cu timpul s'a făcut iluzoriă, doresce, ca să fiă respectată cu esactitate și speră, că actualul fișpan, care a fost odată membru al partidei naționale, și care a luptat pentru principii analoge cu ale Românilor, nu va consimți nici-odată cu nerespectarea acestei legi, ci din contră se va sili din toate puterile, ca toți funcționarii să respecte pe deplin dispozițiunile legii, și va face, ca să se adevēscă vechia maximă, că nu poporul este pentru funcționari, ci funcționarii pentru popor.

Adunarea despărțământului VIII Deva al Asociațiunii, ce s'a ținut la 19 Iulie în Săcărîmbu, după cum ni-se șise, a fost o adevărată sērbătoare pentru Românii din acele părți. Numeroșii popor s'a prezentat la adunare, urmărind toate desbaterile cu cel mai viu

interes. Bravii Români din Săcărîmbu și-au dat toate puterile pentru înălțarea acestei sērbări naționale și li-a și succed pe deplin, căci cei ce au luat parte la adunare, voru aminti cu dragu diua acăsta. Corul teologilor din Sibiu s'a produsu forte frumosu și prin frumosele sale cântări a răpitu inima poporului.

Convocări. Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane” se va ținē în 4 (16) August și diile următoare în opidul Hațegu. — Adunarea generală constituantă pentru lărgirea despărțământului Șimleului, la care se va alătura în viitor și fostul despărțământ al Șomcutei mari al Asociațiunii transilvane, este convocată în Selsig pe diua de 3 August st. n. În aceeași di se va ținē aici și adunarea generală a Reuniunii româneșce Șalgane, precum și o petrecere. — Adunarea generală a despărțământului XXXV al Asociațiunii Transilvane, de care se ține cercul pretorial al Turdei, Iarei și Vințului de sus, se va ținē la 8 August n. în Turda vechiă, cu care ocașione se va da și o petrecere de vēră. — Adunarea constituantă a despărțământului XXI al Asociațiunii, de care se ținē comuna dela Cercul Nășudul și Rodnei, se va ținē la 3 August s. n. în Nășudu. — Despărțământul II (Brant) al Asociațiunii, își va ținē adunarea generală la 8 August stil nou la 3 ore p. m. în Brant-Șimon.

La toate aceste adunări sunt invitați a lua parte câtă mai mulți carturari și plugari români.

Poporația Londrei. Deunădi s'a terminat recensământul populației orașului Londra. Capitala Angliei, numără aci 5,633.332 de locuitori, adecă cam totu atātu câtă România seu Belgia întregă. Londra e mai populată decātu Suedia, Portugalia, Elveția Sērbia, Bulgaria, Saxonia, Danemarca, Grecia seu Norvegia. De asemenea Londra e mai populată decātu Australia întregă.

Colera în Asia. Din Constantinopol se anunță, că colera în Siria și în Hedjas ia din ce în ce dimensiuni mai mari. Cu deosebire bantue colera în Aleppo, Mecca și în ținuturile din giur. E temerea, că colera va străbate și în părțile de mēdă nopte și apus, din cauză, că carantina musulmană din Mecca e forte slabă. Consiliul sanitaru internațional din Asia a hotărīt, că corăbiile, ce vin din locurile infectate de coleră, să fiă supuse la o strictă carantină.

„Cercă, ca prin favōrea femeilor să ajungi ēr la locul convenit, generale”, șise Boissy surișend. „Dōmna de Beauharnais are mare influență, ea e amică bună a lui Barras.”

„Nu-mi place să linguesc pe femei!” răspunde junele generalu bruscu și rupse conversațiunea.

Opt diile trecu dela sēra aceea. În odaia sa simplă, în care locuise Bonaparte de câteva luni, fără nici o funcțiune în Paris, șede el pe o canapea tare și cetia într-o carte. Trăsurile feței sale erau posomorite, adeseori ochii sēi arđetori rătăciau peste paginile cărții. În fine puse cartea jos, se ridică și încep să umble cu pași apesați în sus și în jos prin odaia meditand. Uniforma sa era descheiată, sabia sa era pe mēș. O luă și încep să taiă cu ea furiosu prin aer.

„Blăstămată vieță!” strigă el. „Ce pot eu face cu sabia acăsta, un comandamentu imi trebuie! Un comandamentu! Aici încă mă voi ticăloși și voi flămēndi în cele din urmă!”

Băgă mâna în buzunarul vestei și scōse câteva asiguate*) mototolite de

câte o sută de franci, pe cari le desfășură și le privi cu tristețe.

„Acăsta e totu — nici măcar atātu, cu câtă să plătesc un pranz!” urmă el. „Nici doi franci nu facu toate acestea. De unde să mă mai imprumut? Ce pot să mă vōd? Iosif trebuie să-mi trimită ērași bani!”

Repede se puse la mēș, pentru ca să scrie o scrisōre fratelui seu la Marsilia. Acăsta se cășetorise cu fica unui neguțator de mătăsărie bogat și prin acăsta era în pozițiune, ca să-i pōtă trimite sume mai mici de bani. Generalul intrerupse gânditoru scrisōrea. Fruntea lui se încreși. Scōse din scrinul mesei o epistolă și o ceti cu neplăcută atențiune. Era cea din urmă ce o primise dela mirēsa lui, Desirée Clary, sora soției fratelui seu Iosif, o epistolă plină de amoru, în care il mustra pentru tăcerea sa îndelungată.

„Ea nu va mai primi dela mine nici un rēnd!” murmură el în tăcere. „Nu mă pot gândi la cășătorie, nu mă vreu să o portu cu vorba, apoi nici că este o partiă, care să-mi pōtă folosi. Mica ei avere — la ce-mi va ajuta? Va găsi un om mai potrivit pentru ea, decātu mine. Hai să-i pui un capșu!”

Și în epistola sa cătră Iosif i impărtașu scurtu și brutalu, că elu privesce relațiunea cu Desirée ca desfăcută. Fratele seu să-i spună cumnatei sale acăsta.

Inchise epistola, se ridică și încep din nou să se primble prin odaia.

„Voi părăsi Franța. Voi căuta serviciu la Turci. Trebuie să fac ceva fiindcă aici n'ajungu la nimic. Nu se crede în mine, nici chiar Barras. Ei bine, el e un flecaru, pe care nu mă pot rezima. Ha, la Turci voi avē noroc. Orientul imi așită fantasia. Acolo încă e ceva de făcut!”

Din gândirile acesteia ilu deșteptă o bătaie în ușa odăiei sale. O deschise cu curiositate. Ună trimisă al conventului venise cu o epistolă din partea președintelui Boissy d'Anglas. El desfăcu scrisōrea.

„Cetățene generale”, sta scris în acăsta, „anunță-te la comisiunea de rășboiu. Nu te-am uitat și te-am recomandat acolo.”

Bonaparte sări în sus de bucuria și se grăbi să corăspundă invitărei. În catul al șeselea din palatul Tuillerilor se afla comisiunea de rășboiu. Când se prezentă aici, fi se spuse că e primitu ērași în serviciul activu.

Afară, pe strade, era nelinșce. Masse de popor umblau încōce și în colo, așa numita „junimea de aur”, mergea încōce și în colo armată cu bastōne grōse și ținea vorbiru în care injurau pe Jacobin. Înaintea intrării în sala conventului vōd Bonaparte o astfel de cētă batjocurind pe deputatul Cambon. Indată chemă elu garda de grenadiri în calitate de general și îi porunci ca să apere pe cel amenințat. Elu sēvrși o faptă, abia intrand în serviciu.

În diua următoare turburările de pe strade deveniră și mai mari. Incep o rescōlă, regaliștii oferiră concursul lor în contra conventului. O armată întregă se apropia amenințatoru în contra acestora.

Atunci primi Bonaparte o nouă solia. Ea venea dela Barras, care tocmai fii numit din nou comandant al trupelor din Paris în locul nesigurului Menou și îi oferiră generalului subcomanda, pentru ca să apere conventul.

Bonaparte șovăi un momentu, apoi se decise și se duse la Barras. Elu primi decretul de numire cu asigurarea ca să-l facă generalu de divisie, la casu decă va învinge pe resculați, și apoi se urcă pe cal. Încă în noptea aceea își

*) Asiguatele (bani de hărtia) își perduseră pe atunci valōrea lor.

Tariful internațional al nouelor taxe telegrafice române: Ună cuvântă din România pentru Germania se plătește 24,5 centime; la Austro-Ungaria 16,5; Belgia 29,0; Bosnia și Herțegovina 17,0; Bulgaria 13,0; Danemarca 29,0; Spania 36,5; Insulele Canari 96,5; Franța 28,5; Algeria 38,5; Senegal 179,5; Britania Mare 42,5; Gibraltar 41,0; Grecia și insulele Poros și Eubă 41,0; Insulele Greciei 44,5; Italia 24,5; Luxemburg 29,0; Malta 45,0; Montenegro 21,0; Norvegia 40,5; Olanda 29,0; Portugalia 41,0; Rusia 36,5; Sârbia 13,0; Suedia 32,5; Elveția 21,0; Tunisia 38,5; Turcia 40,5 și Tripolitania 130,5.

**

Petrecere. Măestrii jocului din Lugoș vor da mâne, cu ocaziunea serbării patronului lor, *S. Ilie*, o petrecere cu joc în grădina otelului „Concordia” din Lugoș.

**

Lăcuste în Astrachan. Din Astrachan (Rusia sudică) se anunță, că în Dumineca trecută s'a ivit deasupra orașului Astrachan un roi grozav de mare de lăcuste, care a întunecat mai multă vreme orizontul.

Sfârșitul războiului vamal cu România și noul tarif autonom român.

Măsurile mai nouă, ce s'au luat în Viena, Pesta și București, ne arată, că războiul vamal, început între Monarchia noastră și România, încă din anul 1886, a luat în cele din urmă un sfârșit.

În foile oficiale din Viena și Pesta s'au publicat trei ordinațiuni ministeriale, prin care se delată piedecile, ce se aduseseră comerțului nostru cu România.

După aceste ordinațiuni produsele române pot fi importate în Austro-Ungaria sub aceleași condițiuni ca și produsele altor țări.

Comerțul de făină al morilor din Austro-Ungaria cu Regatul vecin este de asemenea liber de oricare vamă.

Transitul de rimători, oi, capre și miei din România e liber, fiindu însă supus dispozițiilor veterinare în ființă. În sfârșit importul și esportul de verdețuri, pome, plante și părți de plante este lăsat liber, afară de obiectele, cari ar pute lăți

filoxera, cărora li-se aplică dispozițiunile ordinațiunei dela 28 Iunie 1882, Nr. 41,025.

Vitele din România nu se pot însă importa nici de aici înainte, așa că în privința acesta rămâne totu vechea stare de lucruri.

La rindul lor corpurile legiuitorie ale României au votat un nou tarif vamal, care s'a și pus în aplicare din ziua de 29 Iunie st. v.

Guvernul român este hotărât a nu mai încheia convențiuni de comerț și de aceea a alcătuit un tarif vamal, care în genere cuprinde taxe de vamă mai scădute decât cele din 1886.

Cetitorii, cari doresc, se cunoscă cu deamăruntul acestu tarif publicat în „Monitorul oficial” al României, pot și-l procure dela tipografia C. Göbl din București, cu prețul de 2 Lei exemplarul.

Pentru cetitorii noștri, mai ales pentru economii și proprietarii din ținuturile marginase, cari susțin legăturile comerciale cu România, vom înșira mai jos taxele de vamă ale celor mai de căpeteniă articole de comerț, cum le vedem arătate în tabela din „Monitorul”:

Taxele de vamă se socotesc în Lei noi la 100 de Klg.

Untu prospăt, grăsimi, 140 l., Vinuri, surgate de vin în vase séu butelii, 100 l., — Alcool, 100 l., — Parafină, ceresină, 240 l., — Lumânări de parafină și ceresină, 400 l., — Cărnuri prospete și sărute, 30 l., — Lumânări de ceară curată, 250 l., — Lemne de construcți (bérne, scânduri ș. a.) 5 l., — Trăsuri fără arcuri, caré, bucata 75 l., — Părți din trásurile fără arcuri și caré, 25 l., — Varu, 1 l., — Brânzeturi, cașcavaluri, 75 l., — Făinuri, atară de cea de grâu 5 l., Făină de grâu, 12 l., — Uleiuri vegetale, 30 l., — Sfóră de in, de cânepă, 72 l., — Lucrări de lemn ordinare, 20 l., — Nisip, pietriș, 0,10 bani, — Lapte, 12 l., — Oué de paseri, 25 l., — Miere, 25 l., — Olăria de pământ, 15 l., — Berbeci, oi, capre, miei, capul 2 l., — Purcei, capul 0,90 bani, — Cartofi, 2,50 l., — Țesături de bumbac neînălbite, 50 l., — Pânză de cânepă séu de in înălbite séu nu 70 l.,

— Lemne de foc, 0,25 bani, — Cărbuni de lemn, 1,60 l., — Trunchiuri de brad metru cubic, 4 l., — Grăul, sęcara, porumbul, orzul, ovésul, meiul, hrișca sunt scutite de orice taxă.

Esemplu de imitat.

După Eriul Sălagiului, Iulie 1891.

Rari sunt comunele acele, cari se fi sévșit o faptă atât de vrednică de laudă, precum a sévșit comuna română Eri-Ghioltu din comitatul Sălagiului.

Locuitorii acestei comune, la propunerea unui Român brav, cu numele Ioan Moisa, care e un plugar cu stare bună în acea comună și om înțelept, au hotărât, se nu mai bea rachiu și prin obligațiune în scris au pus votu, că ei mai mult rachiul acela omoritor de trup și suflet, care ruinează numele bun, mintea și averea, nu-l vor mai bé, cu el nu vor mai trăi, oi vor bé vinu, de vor căpeta vinu, decât nu, bé-vor apă, căci de apă nu se vor îmbeta și nu-și vor perde mintea și sufletul, nu-și vor omori trupul și nu-și vor nimici numele bun. Er cine acestu votu, care l'au întărit cu subscrierea numelui, îl va călca, acela ca un nimeric se va eschide din societatea acestor omeni bravi, ca și cari puțin se află în zilele noastre.

Etă aici o minunată reuniune de temperanță formală numai prin voința tare a unor omeni dela sate! O, câte sate și câți plugari de-ai noștri ar pute se ia pildă dela acesti bravi Ghioltani!

Peste 2—3 ani se vor vedé de sigur urmările binecuvântate ale acestui început nobil și vrednic de imitat; ba urmări și până acuma are, ceea ce se póte vedé de-acolo, că arendatorul regalilor a și înmănat cerere, ca se impuțeze arénda.

De Dumneșeu Atotputernicul, ca acestu frumos pildă, dată de nisce plugari harnici și înțelepti din comuna Eri-Ghioltu din Sălagiu, se tragă pe rând și în scurtă vreme pe toți plugarii noștri români din toate satele.

Correspondentulu.

O frumoasă serbare școlară în părțile Nirului.

Din comitatul Saboleiu, Iuliu 1890.

Cu ocaziunea călătoriei mele prin părțile Nirului, avusem fericirea de a

lua parte și la o prea frumoasă serbare școlară românească în comuna Niru-Adoni, care a fost tot-odată *intelia serbare școlară românească în părțile Nirului.*

Serbarea au arangiat-o bravi învățători români din Adoni, cari după ce aședă pe copii doi cu doi, plecară în ordinea cea mai frumoasă și după o oră ajungă la o dambravă verde și frumoasă în apropierea pădurei Dobrișinului, unde s'a ținut serbarea. Pe vârful unui dealu era aședată o mesă înfrumșată frumos de d-nii învățători, și era făcut în jurul mesei un pătrat din funii împodobite cu flori; fetițele și copii școlari erau înșirați frumos în jurul mesei; fetițele de-a drépta, copiii de-a stânga, érá poporul pe de lături, în număr de vre-o 500 de înș.

Inteligența română din Adoni încă a fost de față la acestu serbare. Loculu cel dintei la masă l'a ocupat d-lu preot localu ca directoru al școlii ou stimabila-i soție. Au mai fost și d-rele: Mariora Barbul și Elena Călcianariu, precum și alte dame române, ba și nisce maghiare și israelite.

Eu cred, că acestu serbare mai bine nu se va puté descrie, decât împărșind înș și programa, după care a decursu acestu serbare Etă punctele din programă:

1.) Cuvântu de deschidere, rostít de d-lu învățatoru *Georgiu Basiliu Vancu*, care în cuvinte însufletite și bine alese vorbi despre însemnătatea acestei zile.

2.) Corul cântă Imnul poporalu „Dómne ține și protege”.

3.) Un școlaru de cl. a VI-a vorbi cu însufletire totu despre momentuositatea acestei zile, după aceea un școlaru declamă poesia „Limba Română”, un alt școlaru poesia „Cântecul Contimporan”, după aceea poesia „Tricolorul român”.

4.) Corul cântă „Trei colori cunoscu pe lume”.

5.) Un școlaru declamă „Balcanulu și Carpatulu”, un alt școlaru declamă poesia „Bola Copilei”, și altu treilea școlaru poesia „Cătră Români”.

6.) Corul cântă „Hai sé dăm mâna cu mâna”.

7.) Trei școlari au declamat pe rând poesiile, „Ștefanu cel mare și muma lui”, „Am fost, sunt, voi fi Românu”, „Poporul Românu”.

8.) Corul cântă „Astăzi cu bucuria”....

9.) Un școlaru declamă poesia; „Cântecul ostășesc”; un alt școlaru: „Militarul” și altu treilea „Inima Română”.

10.) Corul cântă „Eu aveam odată”...

aședă trupele. În dimineața următoare veni în adevăr lucrul la bătaie.

Glónțele, cu cari Bonaparte, fără ca se se gândescă multu, impușcă asupra resculaților de pe piața St-Roche, i imprășeie. Elu a fost învingătorul acestei zile, 13 Vendemiaire (5 Octomvre.)

Bonaparte, domn peste Parisu, se și arată ca atare.

Trupele sale imprășeie pe resculați, și conventulu i-lu răsplăti, numindu-lu comandantulu generalu de diviziune în Parisu. Elu căpeta o locuință oficioasă și aici intrau și eșeau ordonanțe, petiționari, gratulanți, oficeri, vizitatori de tot felul. Ténérulu generalu devenise o putere, stéua lui se ridică.

În anticamera noiei sale locuințe aștepta într-una din zilele următoare unu copil drăgălașu pentru ca se fi primit în audiență. Elu stăru de repețe-ori ca se fi primit și în sfârșit i-se deschise ușa. Bonaparte îl primi cu o atitudine poruncitoare stându la ferestru și percurgându repede câteva scrisori, pe cari le dădu adjutantulu, ce tocmai intrase.

„Ce voesol d-ta?” dișe elu cătră copilul, abia uitându-se la elu.

„Cine ești d-ta?”

„Numele meu e Eugen Beauharnais”, răspuse copilul fără se fi încurcat.

Bonaparte se uimi, îndrepta o privire străpungătoare asupra copilulu și-l măsură unu moment.

„Beauharnais? Dór unu fiu alu generalulu?”

„Da, cetățene generale?”

„De câți ani ești?”

„De patru-spredece”.

„Și ce te aduce la mine?”

„Porunca d-tale strictă, de a predă toate armele ce se află în posesiune privată”.

„Mai departe!”

„Am trebuit, cetățene generale, sé mé despartu de sabia tatălui meu. Ea e o amintire scumpă dela réposatul meu tată: acesta mi-a lăsat-o mie moștenire. Îndrăznesc deci, ca sé te rog, sé mi lași moștenirea acesta a tatălui meu. E unu odor sfântu alu familiei noastre”.

Elu se uită cu ochi umezi de lacrimi în fața de bronzu a puterniculu, care se apropiă mai tare de el și cu o voce

amicală dișe: Soie mama D-tale despre venirea ta la mine?”

„Da” răspuse Eugen Beauharnais.

„Așa déră ea este aceea, care prin gura ta a trimisă acestu rugare la mine?”

„Da, cetățene generale: dér sabia e a mea”.

Bonaparte lăsă sé cadă privirea esaminătoare a ochilor séi asupra fragedulu copil. „Mai ai frați?”

„O soră mai mică, cetățene generale: Hortensia”.

„D-ta dai nisce răspunsuri așa de hotărâte, micule cetățeanu, încât sunt uimit. La o astfel de tinerețe acesta e lucru neobișnuit”.

„Póte am sé mulțamescu acestu însușire serviciulu militar, pe care l'am făcut”.

„Serviciu militar? D-ta? Cu séu mai bine înainte etății de 14 ani? Istoriescem mai deaprobe lucrul”.

Cu o simpatie netăgăduită adresă generalulu provocarea acesta lui Eugen și acesta răspuse sigur ca și unu soldat obișnuit de a raporta.

„Când am fost de doipredece ani, mé luă tatăl meu cu sine în campanie. Am fost la Rinu. Apoi m'am întorsu

cu tatăl meu la Parisu. Elu fu arestat, acusat într-unu mod infam și cădu victimă dușmanilor séi. Pe urmă însă — și mama mea a fost aruncată în închisore — pe baza unei legi, care hotăra ca copii de nobili trebuie sé învețe unu meșteșug, mé siliră sé intru ca ucenicu la unu mesar. Sora mea intră la o cusătorie; abia după ce Robespierre a fost résturnat, și când mama mea a fost eliberată, părăsi atelierulu, pentru ca sé mé ducă la armata din Vendée cu generalulu Hoche, căruia mé recomandase tatăl meu înainte de mórtea sa și care avea comanda peste acea armată. Elu mé făcu ordonanța sa deși eram încă pre ténér. Aveam unu serviciu greu, unu comandant aspru în generalulu Hoche — după câteva luni mé trimise la mama mea în Paris”.

„Pentru ce te-a trimis?” întrebă Bonaparte repede.

„Mama mea dorea sé mé aibă lângă sine”.

Ténérulu generalu îi întinse lui Eugen mâna. „Mé bucur, că am cunoscutu pe fiulu unui camarad nenorocit. Păstréză fără grijă sabia aceluia și ține-o și mai departe în onore. Pentru ori ce casu îți dau înscriș că poți sé o păstrezi!”

11). După acestea pași pe tribună o fetiță și declamă „Iubirea limbei române“; a doua fetiță declamă „Copila română“ și cântă solo „Flică de Română sunt“; a treia fetiță declamă: „Eroul răsărit“.

12.) Corul cântă: „Tu fetiță de Român“.

13.) Mai declamă trei fetițe trei poezii: „Reîntoarcerea în patriă“, „Re-masă bună dela patriă“ și „Un june român mort în străinătate“.

14). Corul cântă: „Dina trece, nop-tea vine“, „Eram ferice“, „La fântâna cea de pântă“, „Trist e timpul“ și poezii de felul acestora.

La fine a urmat eseroiul milită-resc cu marșurile „Audi buciumul“, „Drum bum“ și „Sună dobele sună“, er după acesta d-lă învățător *Traian Mu-reșianu* prin cuvinte vii și însuflețitoare mulțami ospetilor și părinților pen-tru-că și-au luat ostenela de a participa la această serbare, care e cea dintâi în Niră-Adoni.

Poporul erupse în strigăte de bu-curi și pe bravi învățătorii era să-i ducă în triumf în sat, der la cererea dd-lor se mulțami a-le esprima recunoscință prin frenetice strigări de „să trăescă“. Mamele plâneau de bucurie și fiesce-care se silia să ajungă la d-nii învățător și să le dăcă: „Dumnezeu să vă al-duescă!“

După acestea d-nii învățătorii puseră fetițele și copiii în ordinea, în care au venit, și plecară spre statu în tactu militărescu cântându „Audi buciumul“, eră când ei isprăviau cântarea, începeau ceterașii.

Pe la 10 ore s'era ajunseră la școlă, unde mai cântară câteva hore și doine populare și cu acestea serbarea se ter-mină, ducându fiă-care cu sine cele mai dulci suvenirii.

Ună călătorii.

Program

pentru adunarea generală a XXX-a a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, care se va ține în 4/16 Augustu n. 1891 și zilele următoare în Hațegu.

Ședința I-a Duminecă în 4/16 Augustu 1891.

1. Deschiderea ședinței prin pre-sidiul ordinar la 10 ore a. m. în localul, ce se va destina în acestu scop.

2. Esmierea unei comisii de 3 pentru încasarea de taxe dela membrii vechi și dela cei, cari se vor înscrie de nou.

3. Apelul nominal al membrilor Asociațiunii, cari au dreptu a par-ticipa cu votu decisiv la desbaterile adunării.

4. Raportul general al comite-tului despre activitatea lui în decursul anului 1890 dimpreună cu acelușe a-celuia.

5. Raportul comisiei de înscrieri.

6. Insinuarea propunerilor și even-tualelor interpelări pentru-ca în a dona ședință să pōtă fi date în decisiune și să nu se pōtă dăce că i-s'a făcutu cuiva surprindere.

7. Alegerea unei comisii de 3 pentru esaminarea rațiociniului pro 1890 și a proiectului de bugetu pro 1892 și altei comisii de 3 pentru esaminarea raportului general al comitetului și a eventualelor propuneri.

8. Citirea veventualelor disertațiunilor decă acelea au fostu insinuate celu pu-țin cu 24 de ore mai înainte la comi-tet, respective la presidiu.

Ședința a II-a, Luni în 15/17 Augustu 1891.

1. Verificarea protocolului din șe-dința I.

2. Raportul comisiiunilor esmise în ședința I.

2. Alegerea unui membru ordinar în comitetu pentru restul periodului 1890—1893.

4. Defigerea locului pentru viitōrea adunare generală.

5. Dispozițiunilor pentru verificarea protocolului din ședința a II-a.

6. Incheierea ședințelor adunării generale.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiu la 4 Iulie 1891.

George Barișu m. p., Dr. I. Crișanu m. p.,
președinte. secretar II.

Esamene la sate.

Sân-Petru, (com. Huniădōrei) 1891.

Esamenul cu elevii dela școlă nō-stră centrală ortodocșă română din Sān-Petru, la care suntu afiliate comunele Săcelu și Uciucu din protopresbi-teratul Hațegului și la care funcționeză ca învățător încă de prin anul 1875/6 d-lă învățător dirigitu Georgiu B. Reitescu, s'a ținut și de astă-dată în biserica română gr. or. din Sān-Petru în 11 Iunie st. v., adecă a treia și de Rusalii.

Precis la 2 ore p. m. sosi d-lă comisar esaminator Ioan Cornea, no-tar de cercu în Sāntă-Măria; însoțit de părintele administrator parochial Pavel Ciocanu din Bărașci, de d-lă ajutator de notar Petru Gălcă din Sāntă-Măria, precum și unu număr mare de bărbați, femei, feciori, fete, din tus-trele comunele, cari veniră anume spre a lua parte la esamenul elevilor dela

acastă școlă, cari au fostu în număr de șapte-deci.

După sosirea oșpetilor în biserică, elevii la unu semn datu au intonat o rugăciune, după care urmă esaminarea din studii, începându cu religione și mai în special cu Istoria biblică. Elevii din această școlă folosesc manualele d-lui Vasile Petri. Atātu începătorii cătu și ceilalți elevi cetiră fluent și la înțelesu, așa că își saltă inima de bucurie, vē-dându cătu de preparați sunt copii, atātu în ceea ce privesce analiza gramaticală, cătu și ortografia. Până ce se esamină elevii din cursurile superioare, micii începători decopiară din abecedarele lor dăceri pe tablă. Se revidară apoi teme micilor începători. Mult m'au încântat atātu scrisul caligrafic și cetitul micilor începători, cătu și rē-s-punsurile elevilor din cursurile superioare. În intuițiune micii elevi au dat probe îmbucurătoare; ei rēspundeau precis în dăceri complete, făcându publicu să-i admire.

Peste așteptare au fost și rēspun-surile din limba maghiară, istoria patriei, geografie, constituțiunea patriei, sciințele naturale, fizica, computul mental și scripturisticu.

Termine fiindu acestea, elevii fie-care la rēndu-lu s'au declamat cāte-o poezie. Mult i-a plăcut publicului și dialogurile arangiate cu deosebită pri-vire la școlă și la viața familiară.

Mai observu, că masa presidială era împodobită cu buchete frumoșe de flori, libele, modele caligrafice, catalogul ele-vilor, cronica școlară, clasificatiunile școlare, — tōte ținute în esemplar cū-rățeniă și lucrate cu multă acurateță, ceea ce ar putē servi de modelu fiăcărui învățător.

D-lă comisar în terminii cei mai călduroși esprima mulțamiă bravului nostru învățător Georgiu B. Reitescu pentru zelul și activitatea sa, er popo-rului prezentu îi vorbi despre folosul școlii, relațiunile între casă, școlă și între învățător, aplicându mai multe exemple din istoria trecutului nostru și din viața practică.

După acestea părintele administra-tor parochial Pavel Ciocanu de ase-menea printr'o frumoșă vorbire mulțami zelului învățător și d-lui comisar și sfătu pe fii săi sufletesci, să se îngrij-jescă a-și edifica o școlă proprie, căci acum localul școlii e numai închiriat; le arătă omenilor, că averea cea mai scumpă, ce pōte da părintele copilului s'eu, este învățatura; acesta este o comoră, pe carea hoții nu o fură, vermi nu o rod, focul nu o arde.

Serbarea se incheiă prin unu cân-

tecu de despărțire, intonat din partea elevilor.

De altmintrelea d-lă Reitescu, de când funcționeză la noi ca învățător, tot-déuna a datu probe de unu progresu îmbucurător, așa că noi emulăm as-tăți cu celelalte comune vecine. Când d-sa a venit în această comună, abia vre-o 6 locuitori sciau ceva carte; as-tăți însă tōtă tinerimea scie scie, ceti și caloula. Căți feciori devin asentați din aceste comune, toți ajungu, amēsu-ratū isteței și purtării lor, șargi (suboficeri) și încă în timpul celu mai scurtu. Din astă cauză locuitorii acestei comune au și căpētātū mare iubire față cu școlă. Omeni de etate mijlocie în serile cele lungi de ernă, ceru să li-se propună privatū, scrisul, cetitul și so-cotitul; zelul învățător, pe lângă o mică remunerațiune, le și împline-sce cu plăcere această dorință a lor.

Acestea le-amu amintit în cinstea vrednicului nostru învățător și ca o dovadă despre ceea ce pōte face în-vățătorul în adevērū devotātū chiă-mării sale.

Unu recunoscătorii.

Cuvesci, (Bănatu) 4 (16) Iulie 1891.

În 28 Maiu v. c. s'a ținut la școlă noastră din Cuvesci esamenul cu princi-pii de 6—12 ani, la care au fostu prezenți 34 de băeți și 7 fetițe.

De față au fost la esamen d-nii: Voicu Hamsea, protopop al tractului Lipova, ca inspector școlară; Iosif Iorgoviciu preot în loc și mai mulți dintre membrii comitetului și epitropii parochiali.

Școlă a fostu decorată frumosu cu flori și frunze verzi; pe masa școlii am vēdūt buchete de flori, caietele șco-larilor, programa esamenului, clasificatiunea, ba chiar și din industria de casă am vēdūt în miniatură greble, juguri, leuci făcute de școlari.

Esamenul s'a început la 7 ore a. m. cu unu imn religios și „Impērate ceresc“, și a durat până la 12 ore din și în următorul mod:

După-ce d-lă protopop deschise esamenul printr'o vorbire acomodată, s'a purcesu la esaminarea din religione, din care copii au datu rēspunsuri forte bune, arătându între altele și însemnă-tatea fiă-cărei sērbători de peste an. După religione școlarii au cântat unu imn religios și apoi s'a esaminat din gra-matică, cetire, socotă, geografie, consti-tuțiă, istoria naturală, fizică și economie, dovedind în tōte progresu îmbucu-rătorii.

După fiă-care obiectu de învăță-mētū a urmat cāte-o cântare, ori de-clamațiune din partea școlarilor.

Se puse apoi la masa de scris și scrise unu rēndu pe o fōiă de hărtie, pe care o dede băiatului.

„Complimentele mele mamei D-tale!“

Dăcându aceste ilu concedia pe co-pilul, care îi esprima atātu mulțamierea sa cătu și a mamei sale. Înă în ziua aceea primi Bonaparte dela dōmna de Beauharnais o epistolă, în care îi mul-țămesce pentru încuviințarea rugămintei lui Eugen cu cuvinte amabile și în care totdeodată îl invită ca să cerce-teze seratele ei.

Bonaparte bucurorū petrecea la se-ratele dōmnei de Beauharnais. Mai în-ainte de a avea elu comanda peste Paris numai aceea dorință o avea, ca să gă-sescă în societate unu protector; acum voia să satisfacă deșertăciunii sale, de a fi unu om căutat. Căci deja după 10 zile, de când se făcuse general de di-visiune, îl ridică comitetul la rangul de general suprem al trupelor din tōtă Franca. Într'unu mod strălucit se ridicase din miserie și desperare stēua sa, a cărei pētră hotarnică fū întâi mă-celul dela St. Roche și pe a doua, și mai mândră, spera elu cu încredere că o va putē pune.

La dōmna de Beauharnais era pri-mit în modul celu mai amical. Tot-déuna era și Barras acolo și-i arătă sen-timentul s'eu de amicițiă. Acesta era încă forte prețuit pentru Bonaparte; căci Barras era unu dintre cei oinoi directori ai Franței, și acela, care în-semna mai mult.

De unu astfel de protector nu se putea lipsi ambițiosul general, care umbla după gloriă militară. Republica ridică în decursul unei nopți un general și totu atātu de iute îl rēsturnă în sārăciă și nimiciciă, după cum a esperiatu Bonaparte însăși.

Barras iubia pe Iosefina de Beauhar-nais, această era lucru lămurit genera-lului și 'i ația gelosia. Der cāte femei nu iubia Barras, care avea obiceiuri rele, și ce puțin îl interesa, decă Iosefina se va mărita după dorința inimei ei! Și la această se gândia generalul din ce în ce mai serios, că această femeie ar putea să fiă a lui. În totu timpul iernei i-lă preocupa campania, pe care nu o conducea numai după sentimentele inimei sale, oi și cu calculul unui stra-teg. Frumșea creolică a Iosefinei i-lă ația, der mai multu pozițiunea ei în so-cietate și vechia ei origine de nobilă

francesă.

Era o damă de salon sērbătorit, și fiind-că își rēcăpătase bunurile ei se-cuestrate în timpul regimului terroris-tic, precum și ale soțului ei ghilotinat, era și o veduvă bogată. Posedându-o pe ea, căsoiga tinerul generalu o prețiosă neatrănare și-l aducea în legătură cu familia nobile.

Pēțirea sa în taină îi fū cunoscută atātu Iosefinei cătu și lui Barras, și a-cesta nu era de locu supēratu de acesta. Din contră. Elu doria căsētoria acestă, nu numai ca să vadă pe tineră veduvă într'o căsētorie dēmnă de pozițiunea ei, ci chiar și pentru aceea, ca să-i facă posibilu lui Bonaparte pozițiunea socială dorită de acesta. Îi plăcea, să avanseze pe generalul, pentru ca acesta să-i fiă îndatorat cu recunoscință și ca să-i stea la dispozițiune în casuri critice ca îns-trumentu devotātū, ca în 13 Vende-miaire.

Când părăsi într'o sēră împreună cu Bonaparte casa dōmnei de Beauhar-nais, dăse elu: „M'as bucura, generale, când ai fi D-ta stăpānul casei acesteia. De sigur, că iubesc pe frumoșă femeie. Pentru ce nu o iai în căsētorie?“

Bonaparte privi uimitu pe directo-

rul Barras. „E întrebarea, că ore ea ar primi mâna mea?“

„Cu greu se va opune.“

„Așa credū? Acesta de sigur că m'ar încurajia, ca să-i facu o propu-nere.“

„Indrāsnesce. Pozițiunea d-tale îi permite această.“

„În timpul de față, fără indoelă. Der, D-ta scii, cetățene director, că eu dorescu unu comandamentu în câmp. N'as dori să rămān aici în Paris.“

„Se pōte oferi o bună ocaziune ca să ținū contu de dorințele D-tale. Lu-crurile din Italia nu mai potū merge astfelu. Trebuie să se întēple ceva, pentru ca să trezescă din somn armata noastră de acolo. Ministrul de rēboiu, Carnot, își este binevoitor. Voiu vorbi cu el, speru, căți voiu putē procura comanda supremă peste armata din Lom-bardia, decă voesc.“

„O, cu bucurie!“ strigă generalul cu vioiciune. „În adevērū mă ocupu în gândurile mele necontenit cu planul de compunere în contra Piemontului și a Austriei.“

„De minune, generale. Aici ai locu ca să-ți câștig gloria, pe care o do-resci.“

In decursul pauzei toți copiii au eșit afară în curtea școlii, producându-se din gimnastică atâtă cu aparate, câtă și fără aparate.

La fine d-lu protopopu, împreună cu noi, aflându-se deplină mulțămire cu succesul examenului, laudă zelul vrednicului nostru învățătoru Georgiu Tomi, a cărui țintă este binele și înflorirea neamului românesc. Urmă o scurtă mulțămire din partea învățătorului și cu acesta examenul se termină.

Ar fi de dorit însă, ca conducătorii și fruntașii comunei să se îngrijescă mai mult de sârta învățătorului și în special de edificiul școlii, care ar trebui să stăe în conformitate cu progresul și recerințele culturale ale comunei noastre.

Vasilii Iorgoviciu,
sily. reg.

Inscințare.

Brașov, 19 Iulie s. v. 1891.

Reuniunea femeilor române din Brașov a înființat, după cum se știe, ună Internat cu scopu de a instrui fetele din clasa de mijloc a societății românești în menagiul casei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cadu în sfera unei bune economie.

Reuniunea întreprinde și subvenționează acestu internat cu o sumă considerabilă numai ca să potă primi fetele cu o taxă câtă se potă de scăduță.

In acestu internat se învață:

- A pregăti totu felul de mâncări;
- A spăla și a călca totu felul de albituri;
- A croi și a cose cu mașina totu felul de albituri și vestminte;
- A cultiva legumi și
- Reguli igienice.

Pentru completarea cunoscințelor câștigate în școlă, s'a introdus și unu cursu din religia, limba română, maghiară, germană și din aritmetică.

In acestu Internat se primescu fetele române, cari voru fi absolvat cel puținu trei clase primare și voru fi implinitu cel puținu doi-spre-șapte ani.

Taosa pentru întreținere și instrucțiune este 12 fl. pe lună, plătită anticipativ.

Fetele orfane și sêrace potu fi primite gratuitu în Internat.

Fetele din Brașov, cari aru voi să petrecă în Internat numai peste 4, plătescu pentru totă instrucțiune și pentru prânđu și ojină 8 fl. pe lună.

Deorece numărul elevelor, ce se potu primi în acestu Internat este restrinsu, de aceea se invită părinții și tu-

torii a se insinua la subscrisa președintă celă mai târziu până în 20 Augustu st. vechiu.

Primirea elevelor în Internat se va face dela 25 Augustu st. v. incolo.

La primire are să aducă fiă-care elevă albiturile și vestmintele necesare, precum și așternutul de pat.

Informațiunil mai de aproape se potu lua dela subsriși.

Agnes Dușoiu
președintă.

Lazaru Nastasi
actuaru.

Literatură.

In editura librăriei N. I. Ciurcu din Brașov a eșit de sub tiparu: „100 doine și strigături, culese din gura soldaților români din Țera-Ardelului, de Ștefan Munteanu, sub-oficeru c. și r.“ Formatu micu (de busunară) cu 96 pag. Prețulu unui esemplaru 12 cr.; 10 esemplare de-odată procurate 80 cr.

CARACTERULU.*)

Insușirile caracterului
2. Stăpânirea de sine și abnegarea.

Cicero dice în Tusculane: Spiritul este împărțit în două părți; una este pofta, celă împinge pe omu încôce și încolo, cealaltă este mintea, care-lu învață ce să facă și de ce să se ferescă. Și pofta trebuie să asculte de minte, căci numai așa omul se potă stăpâni pe sine.

Și într'altu locu dice Cicero destul de lrumos: în toți ômenii este ceva josnicu, este slăbiciune; decă n'ar mai fi și altceva, omul ar fi cea mai păcătoasă ființă. Dér étă, regina și dómna peste totu: mintea, care răzimată pe sine însăși și mergendu încetu înainte, devine virtute deplină. Ca ea să domnescă asupra acelei păcătoșii, este problema și ținta omului. Mă întrebă cum? — Așa cum poruncesce stăpânul slugei sale, imperatoarele ostașului, tatăl fiului.

Herbert Spencer dice: In stăpânirea de sine consistă desevșirea omului. A nu ceda fiăcărui îmboldu spre drépta ori spre stânga, ci a merge în pași măsurați înainte cu liniștită chibșuință, care aude fiăcare voce: acesta este ținta educațiunii.

Celă dintău și celă mai bunu dascălu pentru disciplina morală, este familia; după aceea vine școlă, în fine lumea, școlă vieței. Una pregătesce cărarea pentru cealaltă;

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 156 alu „Gaz. Trans.“ din 1891.

cea ce devine omul însu, se vede mai cu sémă încă din tine-reța sa. Decă nu s'a bucuratú nicu de crescere casnică nicu de altă crescere, decă a crescutú fără nicu o conducere ca pomul din pădure — vai de el și vai de societatea din care face parte!

Cea mai bună familiă este aceea în care domnesce cea mai strinsă disciplină și în care tutuși acestă disciplină se simte mai puțin, așa că copii se supun ei pe nesimțite și tinerele suflete iau forma și direcțiunea, ce le este destinată.

Insemnătatea disciplinei strinse casnice rezultă din remarcabilul faptu, că cei mai mulți locuitori ai caselor de nebuni suntú totu copii de aceia, cari au fostú singuri la părinți, cari prin urmare au cea mai mare libertate și suntú cei mai înderșnici, pe când copii din familii numărôse, cari crescú în mai strinsă disciplină, nebunescu cu multu mai rar.

Deși moralitatea atêrnă în parte de talentele și insușirile moștenite, precum și dela crescători și modele, totuși esistă o putere, care precumpnesce tôte influințele acestea: stăpânirea de sine deșteptă și energiă. Unu harnicu învățătoru a dîșu, că inclinările și obiceiurile se potú învăța tocmai așa, ca și latinésca și grecésca, pe când pentru binele omului ele suntú neaseménatú mai importante, ca acelea.

Dr. Johnson, deși era inclinatú din tinerețe la melancoliă, dîșe, că tótă ființa unui bărbatú, chiar și dispoșiția lui bună, ori rea, atêrnă în cea mai mare parte dela voința sa. Noi ne putemú deda la răbdare și mulțămire, séu ne putemú deda a fi nerăbdători și a totu murmura; ne putemú deda a esagera micu neajunsuri și a desprețui mari binecuvénțări. Putemú să ajungemú a fi chiarú jertfa unorú micu conturbări, decă le dămú putere asupra noastră; și din contră, putemú să resistămú celorú mai grele loviri, decă încunjurămú acesta.

Astfelu ne putemú cresce pentru fericire, séu pentru nefericire, pentru o vieță plină de speranță, de bucuriă, séu pentru o vieță desperată; și putemú să întărimú vorba lui Johnson, cumcă darul de a privi tôte din partea cea mai bună, este totú așa de prețiosu,

ca unu salarú anualú de 20,000 de mărci.

Bentham dice: decă voința are putere asupra gândurilor, atunci lăsați în ori-ce casú ca, aceste gânduri să se îndrepteze asupra fericirei omului. Căutați pretutindení partea luminată, cea mai luminată a lucrurilor și priviți mereu spre ea... O bună parte a vieței noastre suntemú siliți a-o petrece neocupăți. Decă dîua așteptămú pe cine-va séu decă nóptea nu putemú dormi, ne recomandă chiar considerațiua, ce trebuie să o avemú pentru fericirea noastră, ca să ne ocupămú cu gânduri plăcute. De vomú umbla, ori de vomú șede acasă: spiritulú nu poté rămânea neocupatú; elú are gânduri fiă aceste tolositóre, fiă nefolositóre, ori chiar stricacióse pentru fericirea noastră. Dați-le direcțiunea adevérată, atunci obiceiulú, de a avé gânduri fericite, se va înrădêcina și elú ca tôte cealalte.

Numai câtú, făcendu acesta, omul trebuie să înțelgă bine fericirea și să nu se dea unorú gânduri deșerte și voluptóse cari ne smulgú din brațele activității, la care suntemú datorí.

Crescerea strictă a Spartani-lorú este cunoscută. Prin acesta Lycurg a voitú să crescă poporulú la ascultare față cu principii, pe principú la ascultare față cu legile. Dér și Perșii puneau, pe lângă adevératate și dreptate, cea mai mare greutate pe stăpânirea de sine. De aceea copii nu se cresceau în case, ci în școle publice, unde trebuiau să vină diminéța cu o bucată de pâne și cu ceva năsturel pentru tótă dîua, precum și cu unu paharú de beutú. Multilateralú era esercițiulú corporalú, strictă era disciplina, prin care erau crescuți la ascultare, conduși de esemplulú celorú în vêrstă și chiarú și alú bătrânilorú. După ce eșiau din acestă școlă trebuiau să locuescă de cece ani 4 și nópte pe unu șesú liberú, spre a păzi cetatea și a se esercita în stăpânirea de sine. Căci Perșii credeau, că unu june trebuie crescutú cu atâtú mai strictú și mai cu îngrijire, cu câtú e mai desfrinatú. Nu li era ertatú nicu măcarú să se abată din drumú, decătu numai când vênau; jumétate din juní petreceau la vênátore pe rege, ér după vênátore se delectau éráși cu pâne și năsturelú.

(Va urma.)

— „Dér dómna de Beauharnais?“ dîșe ténêrulú generalú, „decă nu suntú aici —“

Se despărțiră, Barras cu o strângere de mână și esprimându cea mai bună speranță, Bonaparte cu capul infierbentatú de gânduri. La Italia, unu comandantú, unu biruitorú, unu erou sêrbătoritú alú Francoise! Elú se desfátă încă de acum în speranța acesta.

Câteva zile mai târziu directoriulú fi trimise decretulú de numire ca comandantú supremú alú armatei din Italia.

„Da ar fi unu darú de nuntă!“ scria Barras amicalú favoritulú séu.

Și pentru ca să adevêrescă acesta, se declară Bonaparte într'o epistolă scrisă cu focu frumósei creole și-i cerú mâna.

Iosefina șovăia, mai înainte de a fi pronunțatú hotărîrea. Femea multú sêrbătorită, pețită de mulți, își esamină mai întâiu inima ei setóșă după amorú. Ténêrulú, pentru ea încă vrea ténêrulú, corsicanú încă 'i stârnia mai multă neliniște, decătu plăcere, când îi arătă omagieile sale infocate, dér lipsite de ori ce formalitate. Privirea și ținta sau, vorbele și gesturile ce le făcea elú, influ-

ința cu o spaima tainică asupra ființei fragede, fără grije și veselă. Increderea sa mândră în sine făcu ce e dreptu impresiune asupra ei; dér femeia deja espertă întrebă, că ôre acesta e o garanță pentru unu viitorú fericitú lângă dên-sulú, că ôre temperamentu séu poruncitorú nu va fi poté cauza unei cășătorii fără linisțe?

Nicu unulú, pe care-lú consultă în afacerea acesta a inimei ei, nu-i delatură indoiéla: afară de Barras nu era nicu unulú, care să o fi sfătuitú la cășetoria acesta. Notarulú ei, cu care vorbi sincerú în privința regulării averii ei pentru contractulú de cășetoria, de sfatulú ca să nu se cășetorescú cu unu oficerú, care n'are altceva decătu sabia sa, pe lângă aceea are sarcina de a îngriji de mama sa și de mai mulți frați. Totú asemenea acestú sfătuitorú nu ținea de lucru potrivitú cășetoria acesta, cu unu bărbatú așa de ténêru, în interesulú celorú doi copii ai Iosefinei.

Insuși acești copii, cari observară, că despre ce e vorba, nu trăgănară, să începă unu rêsboiu formalú și se înbarbătau unulú pe altulú și acesta cu atât mai multú, cu câtú mai puținú tăi-

toréscă cu generalulú Bonaparte.

„Acesta e o cășetoria nepotrivită!“ dîșe Eugen cătră mama sa necăjitú.

„Te înșel“, răspuse ea, „familia Bonaparte, e de origine nobilă italiană.“

„Corsicanú!“ dîșe Eugen cu disprețú. „Tatălú meu a fostú unu conte.“

„Să nu mai dîci așa ceva“, 'lu muștra mama sa.

„O de nu m'ășu fi dusú atunci la elú. Prin sabia tatălui meu amú făcutú să vină în casa noastră!“

„Atunci 'i erai recunoscătorú pentru aceea, că ț-a încuviințatú amicalú rugămintea.“

„Acum, mamă, nu mai suntú, în adevêru că nu mai suntú. Urăscú pe acestú omú, care are înfățișarea unui sêlbaticú.“

„Și eu“, conglășul cu curagiu sora de treispreșce ani, Hortensia.

„Pentru-ce, copii?“

„Imú, pare și prea ténêru ca să'mi fiă tată“, dîșe frumósa fată. „Nu ne trebuie unu nou tată.“

„Și tocmai pe acela, nu!“ esclamá Eugen „de acela ne tememú; acela e omú réu.“

„Nebunaticilorú!“ esclamá Iosefina cu fruntea înorată. „Elú e soldatú, unu

omú aspru alú taberei. Decă i-lú veți cunósce mai bine, ilú veți judeca mai dreptú. Elú își are părțile sale bune, și poté fi chiar și fórté amicalú.“

„Unu omú aspru alú taberei, haha!“ dîșe Eugen din nou. „Unde a purtatú rêsboie? O canonadă la Toulon și una în Parisú! Pentru aceea a fostú făcutú general unu oficerú de ténêrși strein! Decă ar fi fostú unu oficerú bătrânú și espertú în rêsboie! Acum e totú atâtú câtú a fostú tatălú meu Beauharnais, fiindú mai bătrânú cu câțiva ani și numai după fapte rêsboiice și binemeritate în America nordică și sub Custine. Generalú Bonaparte, generalú superiorú, comandantulú supremú alú unei armate și până acum n'a comandatú nicu o divisiune în câmpú. Nu, mamă, nu te cășetori după acela, din dragoste față de copii tîi, pentru amintirea soțului ténu, stimatului nostru tată căduțú victimă.“

Eugen în cea mai mare iritare smânci sabia, ce atêrna pe pãrete sub o corónă de lauri, și o scóse repede din teco și 'și luă o pozițiune care i-lú arătă pe ténêrulú voinicú de 15 ani, ai cărui ochi scânteiau, într'o așa lumină, încótu mama sa ilú privia cu o admirare plină de uimire.

POVEȚE.

Ce trebuie să facem, ca să avem o apă de băutură curată și sănătoasă? Când apa este tulbure, decât o lăsam să se stea cât-va timp în odihnă, ea se curăță, căci materiile pământoase cad la fund. Pentru ca să o curățim de aceste materii și mai iute, este bine să aruncăm în ea puțină petrușă acru (alaun) pisată, cam cât ai lua cu două degete la o oca de apă, apoi să o batem bine și să o lăsam să se odihnească. Prin acest mijloc toate acele materii cad la fund și apa se limpezește. Acest mijloc este lesnicios și eficient, și prin urmare nu vom mai pomeni alte mijloace mai costisitoare și cari nu pot fi la îndemâna fiicăruia. Cel mai puternic și mai lesnicios mijloc de-a avea o apă sănătoasă, lipsită de orice microb, mai ales în vreme de mormă, este ca să o fierbem, lăsând-o pe urmă să se răcorească, după care o putem bea fără nici o temă, căci prin fierbere orice sămânța de bolă pier. Acestă măsură este cea mai bună de luat și cu puțință pentru orice căsnicie, în timpurile când bătue lingórea ori holera. Nu trebuie însă să uităm, că după ce am fiert apa este bine, ca până ce se răcesce și chiar câtva timp după aceea, să o batem cu ceva, cum se bate laptele în puțină, pentru ca să o aerisim, făcând-o astfel să fiă ușoară la băut. („Fóia sâtenului“).

Proverbe și ghicitori țigănești.

Proverbe.

Cui îi dragă preutésa se face și crâsnic.

Cu mâncări și beuturi îți faci și pe dracul prietinu.

Elu își grijesce muierea, ca cucul oul.

Își cumpără calu ca să nu mergică pe jos.

O economiă fără muier, e o ceteră fără corde.

Limba nebunului e o móră fără grăunțe.

Nevastă bătrână și bărbat tineru: — capu pleșug și pieptene.

Unu bărbat fără barbă e o mâncare nesărată.

Pe cine vré Dumneđu să bată, îi dá trei muieri în nouă ani.

Iubirea fără bani e o vacă stérpă.

Muierea nebătută, ca carnea nefriptă.

O muier fără bărbat e o vacă fără corne.

Când are dracul durere de măsele, face pe unu bătrân să se îndrăgostescă.

Strufulu din pâlăria încă nu face capul cu minte.

Ca fată — rosă, ca nevastă — ghimpe.

Bărbat spanu — muier cu barbă.

Tóte drumurile duc spre grópă.

Banul e copita și cornele botului.

Dracul când n'are de lucru, incaeră doué femei.

Glasul măgarului numai măgarii-lu pricepu.

Banul e unsórea vieții.

Și fără dinți cănele-i totu căne.

O femeia órbă e vrednică multu, dér una mută e vrednică și mai multu.

In nenorocire omul e mut, in fericire e prost.

Ghicitori.

Cunosc unu arbore minunatu
Sub bolta ceriului aninatu
Cu rădăcinele în susu
Cu vârfulu lui dreptu în josu

Cunosc pădurea pe care o tăiamu în tota Dumineca, și preste săptămână érá cresce?

Care caru, când pornesce
Tótá lumea o trescesce?

In apă nu se înecă,
In focu nu se arde,
Nu cunósce nici frigulú, nici căldura.

O căsuță fără ușă,
Plină de unu bunú gustosú.

Ilú vedí, dér nu-lú poți prinde.

Viu isú negru, mortú isú roșu.

Se spală ziua și nóptea și totu e négrá ca nóptea.

Pasce prin câmpu și-și pierde códa 'n iérbă.

Arde, dér nu aprinde, e roșu, dér n'are pară.

Este o mamă cu haine de lemnú și cu șinóre de ferú, laptele îi aduce multă stricăciune?

Din lăuntru pėrosă, din afară pėrosă, pėrosu e celú ce intră in ea?

Este o vacă négrá, nu mánăncă, nu bea, dér pe toți ne hrănesce?

Viu e roșu, mortú e negru?

Până nu mă nasce imi pierdu mama?

MULTE ȘI DE TOATE.

Congresul celor grași.
In Reichenbach s'a ținutu o adunare a ómenilor grași din Silezia. La această adunare s'ărbătorésce nu au putut lua parte decât numai acei indiviđi, cari tragú la cumpănă celú puținú 100 de chilo. Indiviđii mai ușori de 100 kilograme n'au avut locu. La această adunare s'a vorbitu multu asupra întrebării, că avéndu în vedere timpul sárbedu în care trăim, nu ar fi óre lucru

cu sfatú, ca să se primescă ca membri ai societăței lorú și indiviđi de aceia, cari cumpănescu și mai puținú cevaș de 100 de kilograme.

După-ce însé și așa adunarea a fost peste așteptare bine cercetată, s'a hotărítu, ca din această greutate prescrisă să nu se cedeze nici măcaru unu gramu.

Cu ocaziunea acestei adunări s'a datú și premii „esemplarelorú“ mai es-traordinare. Astfelu unu „esemplaru“ dintre cele mai respectabile, care trăgea la cumpănă 143 de kilograme, a căpătatu ca premiu unu porcú grasu. O altă celebritate, de 137 de kilograme a fostu încununatu cu unu cărnațu lungu. Intre ceilalți premiați s'au împărțitu: găscé grase, curci, rațe, șunci și cărnați.

Intreaga societate, după ce s'a terminatu congresul, a voitú să se fotografieze, dér fotografulu din Reichenbach a declaratú, că pentru o grupă așa de compactă și voluminosă nu are unu aparatú aplicabilú și chiar decât ar voi să se fotografieze singuraticu, e silitu să cêrá unu prețu duplu, fiindcă pentru ei trebuiescu portrete mai mari. Astfelu s'a hotărítu, ca numai cei premiați să se fotografieze, ale căroru portrete se vorú păstra în archivulú societății.

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 25 Iulie. In săptămâna trecuta timpul a fostu mai multu ploiosu ceea-ce a împedecatu secerișulú. Din Rusia vinú sciri reale, cu tóte acestea acolo se speră, că esportulú de grău va fi însemnatu.

Cereale. Pe piețele de dinafară ten-danța a devenitu mai fermă.

In piața de aici, grănele s'au urcatu rapidu, mai târđiu însé érá au scăputu. In grău a fostu o mișcare de 90,000 m. metr. sêcară de 4000 m. metr. ovésu cam 6000 m. metr.

Victualie. Ózele căutare slabă, s'au vëndutu 51, 52 la 1 fl., lada de 1440 cu 27,50, de Transilvania cu 26, 26,50 florin.

Galițe. Notéză: gâsce grase 450, 5 fl., celelalte 2,20, 2,60 fl., găini 75 cr. până 1,20 fl. rațe 1,20 fl., 1,40, curci 3,50, 4,50 fl. — pãrechea. — Untulú 60—65 fl., de mesă 80—90 fl. pr. 100 chil.

Pei s'au vëndutu săptămâna trecută numai de mielú anume de mielú 6000 de Bacfa cu 90—110 fl., de Sârbia 8000 cu 113 fl., de Bulgaria 20,000 cu 110—115, tóte pr. 100 bucăți cu 20%.

„Cu sabia acesta, mamă!“ esclamá Eugen mániosu, „póte s'ar fi luptatu generalulú Beauharnais in contra aventurierului Bonaparte in ziua de 13 Vendemiaire! Căci erau regaliști aceia, cari mergeau in contra conventului, și Bonaparte, că iacobini i-a culcatu la pământu. Tatălú meu n'ar fi făcutu însé niciodatá causă comună cu iacobini. Îți spunú, mamă, că mai bine ar fi ridicatu această sabiă in contra acestui generalú de glónțe. Și in adevérú și eu aș fi făcutu acesta, decât aș fi avutú norocirea. Aș fi făcutu ca tatălú meu. „Ba“, strigá elú însuflețitu și ridicá sabia, „aș fi plecatu cu regalistu in 13 Vendimare, m'aș fi luptatu cu sabia acesta pentru cauza lorú, și decât totuși te căsătoresei cu generalulú iacobinu, atunci eu insumi îi voiú spune, ceea ce ai auđitu tu acum dela mine!“

Iosefina încremenise vędéndu isbucnirea acesta vehementă a fiului ei. Hortensia i lú îmbrățișá plină de însuflețire. „Eugenú! Eugenú!“ dișe ea tremurândú. „Acestú omú se nu fiá tatălú nostru!“

După această scenă urmă o convorbire agitată, între Iosefina și Bonaparte, care fú chiamatu in odaia ei. Ea i împărțăși temerile ei in contra acestei propunerú, dér elú sciú se o invingá. Inaintea tării voinței sale, se plecă slăbi-ciunea ei. Pe când sta in cumpănă și vrea să resiste, ea se aprinse de ade-

vérata pasiune de amorú din văpaina dorinței lui ambițioșe și între temerea, ca nu cumva să sufere o înfrângere. Când se despărți de Iosefina, avea cuvântulú ei, ea era mirésa lui, care se declará că e gata să împartá vieța cu densusú, mai multú orbita de foculú scânteilorú alú geniului sêu decâtú din iubire față de densusú.

Pe copii ei îi duse in grabă in pensionate la St. Germain: Hortensia avea încă lipsă de o crescere regulată in tr'unú pensionú, ér Eugen, așa credea ea, că trebuia încă să-și completeze educațiunea sa.

„Domnișorule!“ îi dișe glumindú ca o mamă, când elú protestá supératu in contra pensionatelorú. „Purtarea ta din urmă mi-s'a părutu prea amenințátore. E mai bine pentru noi toți, decât unu riu așa de sêlbaticu, să-și ia cursulú sêu liniștitu. Ascultá pe mamă-ta, care te iubese!“

Apoi la 9 Martie, se întempla căsătoria civilă a Iosefinei cu Napoleonú Bonaparte. Din vanitate, ea dișe că e cu unu anú mai tinéru, ér elú cu unu anú mai bătrânú. In casa ei începú in calea Chauteraine, numită mai târđiu calea victoriei, își luá elú ca bărbatú tinéru locuința. Numai pe doué zile, căci după aceea avea să mergică la armată in Italia, unde îlú mâna cu putere dorulú sêu.

Elú se desfátá încă de pe acum cu victoriile ce avea să le căștige, pe harta făcea elú bătăliile sale și de câte ori se închise in aceste doué zile singurile „zile de miere“ ale căsătoriei sale in camera sa pentru ca să se adăncescă in planurile militare! Fericitu in această desfátare, o ameția pe tinéru sa soțiá cu însuflețirea pentru speranțele sale. O ținea necontentu in brațele sale și dișea fericitu cătră ea, că ambițiunea cea mai frumoasă a sa, este ca să audá din gura ei o esclamațiune de admirațiune.

„Ioóna ta, Iosefino, totdeuna va fi inaintea ochilorú mei, atátu in tabără câtú și in luptă. Ah, departe de tine, adorată amicá, imi va lipsi de multe-ori puterea, ca să suferú despărțirea de tine. Tu vei fi necontentu obiectulú gândirii mele. Fantasia mea se va consuma, ca să-mi represinte ceea ce faci tu aici in timpulú ce eu voiú conduce soldații mei la luptă. Numai atunci sunt fericitu când voiú sci, că nu țis-a întemplatú nimicú. Decă geniulú protectorú, care tot-deuna m'a păzitu in pericole, ar voi să te pázescă și pe tine in totdeuna!“

Privirea sa se opri asupra sabiei generalului de Beauharnais de pe pãrete. Elú se apropiá repede de ea și o luá in mână.

„Ei, am să-i mulțamescu fericiirea mea, prin ea te-am cuceritu pe tine, să ne fiá de aici inaintea in casa noastră

simbolulú unui geniu protectorú! Ce ciudatú se întelnescú adeseori destinele ómenilorú, se schimbá, așa dișe-și cătră mine, scumpú Iosefino, când pentru întâiași dată am vędutu fața ta și am auđitu vocea ta. Acestă sabiă — ce însemnată a căpătatu pentru noi. Pe ea îți jurú, scumpa și unica mea Iosefină, că departe de tine, nu voiú găsi nici o bucuriá, că deși acum trebuie să mă despartú de tine, va fi de aici inaintea istoria vieței mele!“

Elú o strânse cu focu la peptulú sêu; era rémasulú sêu bunú. Afară ilú aștepta deja trăsura pentru călătoria și o trupă de oficeri, cari voiú să-și ia rémasu bunú dela elú. Cu lacrimile in ochi se desfărți Iosefina de elú. Elú o sárutá încă-odatá cu pasiune și apoi se cobori pe trepte in josú.

Optú ani mai târđiu, la 2 Decemvre 1804, corsicanulú, ajunsú in tr'aceea împératu alú Franciei, puse cu mâna proprie coróna împérátésce pe capulú femeii sale, care a contributu la întemeierea fericierei sale și éráși cincú ani mai târđiu se despărți de ea, ca prin o nouă căsătoria cu o fiică a împératului Austriei să-și întărescă pozițiunea sa și să capete unu moștenitorú pentru tronulú imperiului francesú.

Corneliu Scurtu.

Pei uscate, cu deosebire marfa usora au fost bine cautate. Noteza; boi grei, prima 75,80 fl., de mijloc 68-72 fl., vaci grele, 72-75 fl., usore 74, 78 fl. pitlingi 80-90 fl., kneip 110-120 fl. tote pr. 100 chil.

Pei lucrate, cautare mai putina.

Calendarul septemaneli. Table with columns for Cuptoriu, Sorele, Calendarul Gregorian, Calendarul Iulian, and Iuliu. Includes dates and names like P. Simion and M. Maria Magd.

Cursul pietei Brasov.

Table of market prices for various goods in Brasov, including Banenote romanesce, Argintu romanesc, and Napoleon-d'ori.

Table of exchange rates for Ruble rusesce, Marc germane, and Discontul 6-8% pe an.

Bursa de marfură din Budapesta dela 27 Iuliu n. 1891

Large table of commodity prices from the Budapest market, listing items like Grâu Bănăţenesc, Săcară, and various oils with their respective prices.

Bursa din Bucuresti din 28 Iulie

Table of stock market values from Bucharest, including Rentă română perpetua, Oblig. de stat, and various bank shares.

Cursul la bursa din Viena.

Table of exchange rates from the Vienna market, listing items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, and various bonds.

Imprumutul cu premiul unguresc 141.- Losurile pentru regularea Tisei si Se-ghedinului 181.40 Rentă de argint austriac 92.45

Nici un preparat nu poate să în-trecă balsamul D-rului Rosa, (Dr. Rosa's Lebensbalsam) deorece renumele său se bazează singur numai pe efectul esce-lent în toate casurile de boale de stomach

Proprietar: Dr. Aurel Mureslanu. Redactor responsabil interinabil Gregoriu Malor

Ca vëndătoare

se caută o fată dintr'o familie bună românească, ocupaţiunea va fi du-rabilă. Acele, cari sciu vorbi nem-tesce si au mai fost vëndătoare, sunt preferite. Ofertele scrise cu mâna pro-prie sunt a se trimite la admi-nistraţiunea acestei foi sub cifra „Credincioasă si solidă“.

Mensul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 20 Iulie 1891.

Extensive railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren de persoane, Tren de accelerat), and departure/arrival times.

Nota: Numeri incuadrati cu linii grose insemnăză orele de noapte.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 4.63
 450 versch. Dessins — versch. roben- und hüpfweise porto- und zollfrei in's Haus das Seiden-
 fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

Ajutoriu grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru mântuirea sănătății, curățirea su-
 curilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja
 pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă-
 măditore se dovedește ca forte folositoru în contra tuturor greutăților de mistuire
 cărei de stomachu, lipsa de apetitu, rigăelei, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc.
 In urma eficacității sale a devenitu acestu balsam acum uu siguru și doveditu
medicamentu de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's
 Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparat după receta originală, este
 învălă în hârtiă grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Le-
 bens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în
 limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntu provădute cu alăturata
 marcă a fabricii luat sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se pôte procura numai în
 Depositulu principalu alu producătorulu

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
 Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din **Brașov**, precum și tôte farmaciile mai mari din mo-
 narchia Austro-ungară au deposite din acestu balsam de viêtă.

Totu de acolo se pôte avea:

Alfia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unu medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu
 în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acêsta se întrebuintă cu succesu siguru la inflamațiun. la stagnațiunea lap-
 telui și întărirea țitelor cu ocaziunea întărcării copilulu, la abscese, ulcere, pustule
 cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni la degete, la întă-
 rituri, umflături, tumșrea glandulelor limfatice, lipome etc. — Tôte inflamațiunile,
 umflături, întărituri se vindecă în timpul celu mai scurtu; la casuri însă, unde s'a
 formatu deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpul celu mai scurtu fără dureri.

In cutiøre à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De ôrece alfia de casă universală de Praga se imităză
 forte desu, facu pe fiecare atentu, ca singuru numai la mine
 se prepară după receta originală. Acêsta este numai
 atunci veritabilă, decă cutiørele din metalu galbinu, în cari
 se pune, suntu înfășurate în hârtiă roșă pe care s'afă tipărită în 9 limbi explica-
 țunea cum se se întrebuinte. împachetate și în cartone vinete — cari suntu provă-
 dute cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru aușu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probat și prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu
 pentru vindecarea aușulu greu si spre redobândirea aușulu perdutu. 1 Flacon 1 fl.
 603,26—5

Turnătoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA. FABRICA ȘI BIROULU CENTRALU: VI., Külső vácz-út 1696/99, BIROULU IN ORAȘU ȘI DEPOSITULU VI., Podmaniczky-uteza 14,

Recomandă escelentă construatele

Garnituri de treierat cu abur și cu vârtej (Göpel),
 precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsele

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri Rayol patent.,

Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui
Schlick și pluguri **Vidats** pentru o brazdă,
 unelte pentru lucrarea pământulu, grape și
 spărgători de bulgări.

524,24--18

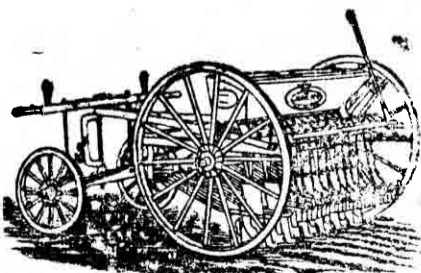
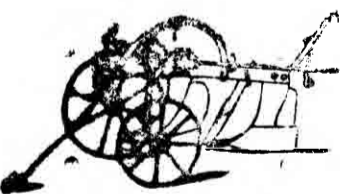
Mașini de semănatu în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'afă în depositu mori pen-
 tru curățitul cerealelor (sistemü Baker
 și Vidats), mașini pentru prepararea nu-
 trețulu, batôze de porumb (eucuruză),
 mori pentru uruitu, mori de uruială cu
 putere de abur „Hungaria“ patent. lui
 Jokáy, mori de măcinat și instalațiuni
 pentru mori de uleu.

Mașini originale americane de sece-
 ratu și legatu snopii, mașini de cositu
 érba, cai ferate pentru câmpu etc.

Prețurile cele mai eține. — Condițiuni favorabile pentru plată.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

ANUNCIU

pentru instrucțiune de dansu.

Subsemnatulu aducă la cunoscința on. publicu, că voi
 deschide

ȘCOLA MEA DE DANS

la 15 Augustu n. c.

Durata cursulu este de 3 luni. **Honoraru 12 fl.**
 Inscrierile se facu în fie-care și în localulu școlei de dansu
Strada Castelulu 46.

Dau de mai multă vreme instrucțiune în dansu cu
 succesu bun și acum țin în Budapesta în companiă cu
 măestru de baletu dela opera ungară renumitulu institutu
 de dansu. Dau instrucțiune în societatea cea mai înaltă și
 în mai multe școle de fete. Suntu în pozițiune ca se in-
 strueză cu celu mai bun rezultat și anume în **metoda
 francesă** de dansu.

Cu stimă
Franz Fiedler,
 măestru de dansu.

Viena 1873. Medalia pentru meritu.	Budapesta 1885 Dipl. de onore.	Esseg 1889. Dipl. de onore.	N.-Palanka 1887 Med. de anru.	Dipl. de onore Londra 1878.
--	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Iosifü Csik

c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varu-hydraulic
 în BEOCSIN.

Biroulu-Centralu și depositulu: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,**
 recomandă onor. d-ni didari și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni,
 proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publicu
 doritoru de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varu hydraulicu,

cari se liferăză totdeuna în calitate escelentă. — Prețuri curente și infor-
 mațiuni se trimită la cerere punctualu.

Parisu 1876 med. de bronz.	Kecskemét 1872 med. de argint.	Neusatz 1875 med. de aur.	Szeged 1878 med. p. meritu.	Triestu 1888 med. de aur.
-------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	--------------------------------	------------------------------

ABONAMENTE

la
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe unu anu	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe unu anu	40 fr.

**Abonamente la numerele cu data
 de Duminecă.**

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin
 mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiescă
 a scrie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Rugămă pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei se binevoiescă a scrie pe cuponulu manda-
 tulu postal și numerii de pe fașia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“